

Av. Bülent İYİT

**MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUKTA
TİCARET ŞİRKETLERİNDE
BİRLEŞMELER VE
DEVRALMALAR**

HER SEYİN EN MÜHİM NOKTASI, BASLANGICTIR.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	5
ABSTRACT	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ.....	17

I. BÖLÜM

BİRLEŞME VE DEVRALMA KAVRAMLARI İLE ULUSLARARASI BİRLEŞMELERİN VE DEVRALMALARIN NEDENLERİ

A. GENEL OLARAK	21
B. BİRLEŞME	22
1. Terminoloji	22
2. İktisadi Anlamda Şirket Birleşmesi Ve Türleri	23
a. Yatay Birleşmeler (Horizontal Mergers)	24
b. Dikey Birleşmeler (Vertical Mergers).....	25
c. Konglomera Birleşme (Conglomerate Mergers)	26
3. Hukuki Anlamda Birleşme.....	27
a. Hukuki Anlamda Birleşmenin Temel Unsurları.....	29
aa Birleşme İşleminin Tarafı Olarak En Az İki Ticaret Şirketinin Varlığı.....	29
bb. Birleşme İradesi	30
cc. Malvarlıklarının Devamlılığı (Külli Halefîyet) İlkesi.....	31

dd. Ortaklığın Ve Ortaklık Haklarının Sürekliliği İlkesi	31
ee. Devrolunan Şirketlerin Tüzel Kişiliğinin Sona Ermesi	32
4. Hukuki Anlamda Şirket Birleşmelerinin Türleri	32
a. Devralma Yoluyla Birleşme	32
b. Yeni Kuruluş Şeklinde Birleşme	33
C. DEVRALMA	34
1. Şirket “Devralma” Kavramı	34
2. Şirket Devralma İşlemi (Ortaklık Payının Devri)	36
3. Şirket Devralma İşleminin, Malvarlığının Veya İşletmenin Devrinde Farkı	38
D. ULUSLARARASI BİRLEŞME VE DEVRALMA İŞLEMİ NEDENLERİ	40
1. İktisadi Nedenleri	40
a. Ölçek Ekonomilerinden Yararlanma	40
b. Stratejiler	41
c. Doğrudan Yabancı Yatırımlar	42
d. Şirket Değerini Arttırma Etkisinden Faydalanma	42
2. Uluslararası Birleşme Ve Devralma İşlemlerinin Hukuki Temeli Olarak Yerleşme Özgürlüğü	43
a. Avrupa Birliği Hukukunda Yerleşme Özgürlüğü	43
aa. Sınırötesi Birleşmelere Engel Olunmamasına İlişkin “Sevic” Kararı	44
bb. Ulusal Hukuk Kısıtlamaları Koşullarına İlişkin Inspire Art Kararı	46

II. BÖLÜM

ULUSLARARASI ŞİRKET BİRLEŞME İŞLEMLERİ

A. ŞİRKETLERİN TABİİYETİ SORUNU	50
1. Genel Olarak Tabiiyet	50
2. Şirketlerin Tabiiyetinin Belirlenmesi	51
3. İdare Merkezi (Real Seat) Sistemi	52
4. Kuruluş Yeri (Incorporation) Sistemi.....	53
5. Kuruluş Yeri Ve İdare Merkezi Sistemlerinin Karşılaştırılması	54
a. ABAD'IN Fiili İdare Merkezini Esas Alan Daily Mail Kararı	55
b. ABAD'ın Kuruluş Yeri Sistemini Benimsenmesine ilişkin Centros Kararı.....	58
6. Türk Hukukunda Şirketlerin Tabiiyetinin Tespiti.....	61
B. ULUSLARARASI ŞİRKET BİRLEŞMELERİNDE KANUNLAR İHTİLAFI SORUNUN ÇÖZÜMÜ.....	63
1. Genel Olarak.....	63
2. Devralan veya Yeni Kurulan Şirket Statüsü Hukukunun Uygulanması	63
3. Devrolunan Şirket Statüsü Hukukunun Uygulanması	66
4. Birleşmenin Tarafı Olan Şirketlerin Statülerinin Birlikte Uygulanması	67
5. Teorilerin Değerlendirilmesi	69
C. ULUSLARARASI ŞİRKET BİRLEŞME İŞLEMİNİN UNSURLARI VE AŞAMALARI	70
1. Sözleşme Yapabilme Koşulları	70
a. Sözleşme Yapma Ehliyeti.....	71

b. Birleşme Sözleşmesi Görüşmeleri Yapmaya Ve İmzalamaya Yetkili Organ.....	72
c. Birleşmenin Gerçekleştirilebilir Olması.....	73
2. Sözleşmeye Hazırlık Aşaması	74
a. Gizlilik Sözleşmesi.....	74
b. Niyet Mektubu Ve Benzeri Yapılar	75
c. Devrolunacak Şirketin İncelenmesi (Due Diligence).....	77
3. Sözleşmenin Düzenlenmesi	78
a. Sözleşmenin Şekli	78
b. Birleşme Sözleşmesinin İçermesi Gereken Unsurların Tespiti	79
c. Birleşme Sözleşmesine Uygulanacak Hukukun Tespiti.....	80
aa. Hukuk Seçimi	81
bb. Şirketler Hukukuna İlişkin Konularda Hukuk Seçimi	81
cc. Şirketler Hukuku Dışındaki Bölümlerine İlişkin Hukukun Seçimi	82
dd. Hukuk Seçimi Yapılmadığı Durumlarda Objektif Bağlama Kuralı	82
4. Birleşme Raporu	83
5. Birleşme Kararı	84
6. Birleşmenin Sonuçlandırılması	85

III. BÖLÜM

ULUSLARARASI ŞİRKET DEVRALMA SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI

A) GENEL OLARAK.....	87
-----------------------------	-----------

B) DEVRALMA SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI	88
1. Sözleşme Öncesi Dönem	88
2. Devir Sözleşmesinin Tarafları	89
3. Devir Bedeli	89
C) ULUSLARARASI DEVİR SÖZLEŞMELERİNE	
UYGULANACAK HUKUK	92
1. Hukuk Seçimi Yapılabilmesi (Subjektif Yöntem).....	93
a. Hukuk Seçiminin Uygulanış Biçimleri.....	94
aa. Atıf'ın Uygulanmamasını Amaçlayan Hukuk Seçimi.....	94
bb. Açık Veya Örtülü Hukuk Seçimi	94
cc. Hukuk Seçiminin Kısmi Yapılabilmesi.....	95
dd. Zaman Yönünden Hukuk Seçimi	95
2. Objektif Bağlama Kuralı.....	96
a. Borsada İşlem Görmeyen Paylar	97
b. Borsada İşlem Gören Paylarının Satışında	
Uygulanacak Hukukun Tespiti.....	97
c. Hisse Devir Sözleşmesine Daha Sıkı İlişkili Hukukun	
Uygulanma İhtimali.....	99
3. Uluslararası Hisse Devir Sözleşmesine Uygulanacak	
Hukukun Kapsamı.....	99
4. Şirket Devir Sözleşmesi Kapsamı Dışında Kalan	
Konular	100
a. Tarafların Ehliyeti.....	100
b. Sözleşmenin Şekli	100
c. Hisse Devrinin Temsilci Vasıtasıyla Yapılabilmesi	101

D. ULUSLARARASI BİRLEŞME VE DEVRALMA	
İŞLEMLERİNDE YETKİ SÖZLEŞMESİ	103
1. Türk Mahkemelerinin Yetkili Kılınması.....	104
2. Yabancı Mahkemelerin Yetkili Kılınması.....	104
3. Tahkimin Yetkili Kılınması.....	105
4. Diğer Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları Ve Çok	
Basamaklı Çözüm Yolları.....	108
a. Müzakere(Negotiation).....	108
b. Arabuluculuk(Mediation).....	109
c. Uzlaştırma (Conciliation).....	111
d. Uzman Tayini (Expert Determination).....	112
e. Basamaklı Ve Çok Basamaklı Uyuşmazlık Çözüm	
Yolları.....	113
SONUÇ.....	115
KAYNAKÇA	119
ÖZGEÇMİŞ.....	129